

Dzieńdoberek! Nie zgadniecie, kto i co obudziło mnie dzisiaj rano! Śpię sobie w najlepsze, bo słończko nie chciało mnie dzisiaj obudzić, aż tu słyszę: grdahhhhh, grdahhhhh, grdahhhhh! Niemożliwe! – mówię sobie i pędem wyskakuję z łóżka do okna. Rzeczywiście! Na pagórku stoją „moje” trzy żurawie. Wróciły! Już wróciły, zakrzyczały i obudziły jeszcze śpiącą okolicę. Rażniej się zrobiło, cieplej jakoś i weselej.

Żurawie – majestatyczne zwiastuny wiosny

Do niedawna można go było spotkać w całej Europie. W wyniku osuszania podmokłych lasów zniszczono jego lęgowiska.

Stał się ptakiem skrytym i wymagającym odludnych siedlisk. Ale, ostatnio kolonizuje tereny w pobliżu człowieka, co przyczynia się do znacznego wzrostu jego liczebności.

Jest ptakiem chronionym o wysmukłej i wyprostowanej sylwetce. Większy od bociana, chociaż w locie bardzo go przypomina.

Różni się popielatym ubarwieniem, czarną szyją i głową, białą szeroką brwią nad okiem i na ciemieniu czerwona plamką. Z tyłu ciała zwisa pióropusz wydłużonych i wygiętych piór.

Żuraw jest ptakiem wędrownym: odlatuje z rodzinnych stron na przełomie września i października, a wraca właśnie teraz – pod koniec lutego lub na początku marca.

Jego obecność już dzi-

siaj zwiastuje nam rychłe nadejście wiosny!

***

W Starożytności uważano, że nad snem żurawia czuwają strażnicy i dlatego w czasie snu ma on jedną podkuloną nogę schowaną w piórach. To w niej miał trzymać kamień i kiedy zasnął, ten upadał na drugą nogę i budził go. Dlatego na średniowiecznych herbach i godłach żurawie widnieją z nogą trzymającą kamień i z podpisem: Ut alii dormant, czyli aby inni odpoczęli.

Żuraw w herbie niemieckiego miasta Wurzbach

Wynalazki: bez znieczulenia – medycyna starożytnych

Jeszcze do niedawna naukowcy byli przekonani, że pierwsze operacje chirurgiczne przeprowadzono zaledwie kilkaset lat temu. Jednak w Egipcie archeolodzy często znajdują skalpele, noże i piły, których budowa świadczy o jednym – służyły do operacji na ludziach.

W Egipcie chirurgami byli zwykle kapłani. Ich specjalnością były operacje głowy, włącznie z trepanacją (otwarcie) czaszki. Odkopane niedawno szkie-

lety z grobowców w Gizie wprawiły w zdumienie lekarzy. Zrośnięcia na czaszkach świadczyły o niezwykłej precyzji i fachowości, z jakimi starożytni chirurdzy przeprowadzali operacje mózgu.

Starożytni chirurdzy używali również takich narzędzi...

Zagadka dla spostrzegawczych

Piotrek poszedł na spacer. Nie zabrał ze sobą parasola, nie włożył czapki, nigdzie się nie schronił. Mimo to, żaden włos na jego głowieniu był mokry. Jak to możliwe?

Odpowiedzi szukajcie na stronie.

Ciekawostki: Czy można zostać Spidermanem?!

Wkrótce ludzie będą mogli wspinać się po ścianach. Umożliwi to wynalazek niemieckiego naukowca. Niczym Spiderman będzie można chodzić po murach czy budynkach...

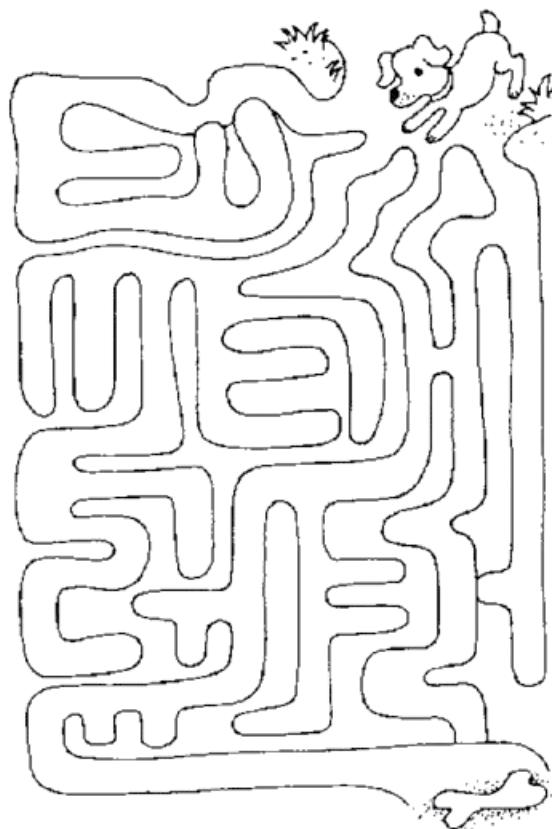
Urządzenie składa się z czterech przysawek zakładanych na stopy i dłonie. Każda z nich utrzymuje ciężar 250 kg. Chodzenie w pionie czy do góry nogami umożliwia wytwarzana w przysawkach próżnia, którą powoduje zakładana na plecy specjalna pompa. Pierwsze testy wykazały, że urządzenie działa bez zarzutu. Jedyną jego wadą jest ciężar – każda z przy-

ssawek waży... 30 kg.

System może być wykorzystywany przez osoby wykonujące prace na wysokościach. Jest udoskonaleniem wcześniejszych tego typu urządzeń i umożliwia wspinanie się nawet po tak słabo przyczepnych materiałach, jak beton czy gips.

Pomóż piesku znaleźć drogę

dpd. Nie padaj deszcz!

0 żurawiach, ale innych

Wchodzisz po drabinie na wysokość 90 metrów. Wsiadasz do przezroczystej kabiny, odpalasz silnik i zaczynasz jazdę. Nie, to nie jest opis dnia pracy pilota samolotu startującego z wysokościowej platformy. Mimo wszystko, ten zawód ma więcej wspólnego z prowadzeniem samolotu czy lata- niem niż się wydaje.

Żuraw wieżowy, o nim to mowa – urządzenie dźwignicowe potocznie zwane dźwigiem, zaliczane do największych maszyn roboczych. Może osiągać wysokość podnoszenia do około 100 metrów. Największy obecnie produkowany żuraw to LIEBHERR 4000HC 80. Posiada wysięg 100 m x 34 000 kg, a udźwig maksymalny to 80 000 kg. Maksymalna wysokość podnoszenia to 110 m. By zostać

operatorem dźwigu, trzeba posiadać specjalne „prawo jazdy”. W tym celu odbywa się specjalistyczne szkolenie. Potem trzeba zdać państwowy egzamin z wiedzy teoretycznej i praktycznej.

W zależności od tworzonego obiektu, żuraw ma wysokość od dwudziestu kilku metrów – co odpowiada połowie 10-piętrowego wieżowca – do nawet 90 metrów i służy do transportowania różnych materiałów.

Do niedawna wiele elementów konstrukcji wykonywało się z gotowych betonowych płyt. Tak budowano, znajdujące się w każdym większym mieście bloki z tzw. wielkiej płyty. Teraz buduje się inaczej, dźwig służy więc na przykład do transportowania na wyższe piętra zbiorników z ciekłym betonem, przenoszenia materiałów budowlanych, np. cegieł czy desek, albo jako winda dla pracowników.

W podnoszeniu i mocowaniu przenoszonych przez żuraw ładunków uczestniczą trzy osoby: operator dźwigu, sygnalista i hakowy. Ten pierwszy siedzi w przezroczystej kabinie na końcu dźwigu.

Hakowy mocuje elementy, a sygnalista dowodzi całą akcją, komunikując się z operatorem przy pomocy krótkofalówki.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEWIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

